

Víme, co skutečně chceme? Rozpor mezi ideály a realitou při hledání partnera

Úvod a teoretické ukotvení

Výběr životního partnera doprovází fascinující rozpor mezi deklarovanými ideály a reálným rozhodováním v praxi. Tento nesoulad naznačuje vliv sociální žádoucnosti nebo kognitivních zkreslení. Tato zpráva analyzuje data z experimentu Kolumbijské univerzity vedeného profesory Raymondem Fismanem a Sheenou Iyengarovou. Studie sledovala interakce 552 studentů absolvujících čtyřminutová rande, která aktéry nutí k využití rychlých psychologických heuristik. Teoreticky vycházím z evoluční psychologie zkoumající preference pro atraktivitu a status, modelu ideálních standardů predikujícího dominanci vizuálních podnětů v situacích s vysokou informační zátěží a haló efektu. Na základě těchto teorií předpokládám, že nejsilnějším prediktorem volby bude atraktivita, vliv inteligence bude nižší, než lidé verbálně uvádějí, a ambicióznost partnera nebude v reálné krátké interakci hrát statisticky významnou roli.

Metodologie a volba metody

Hlavním cílem je analýza prediktivní validity partnerských preferencí pomocí binární logistické regrese. Tato metoda je pro dataset ideální, protože závislá proměnná rozhodnutí o dalším rande je binární (ano/ne). Model umožňuje interpretovat vliv jednotlivých prediktorů skrze poměr šancí a izolovat čistý vliv každého atributu při kontrole ostatních proměnných. Dataset obsahuje záznamy o 8 378 interakcích. Vzorek jsem očistila o případy s chybějícími hodnotami, čímž vznikl finální soubor o velikosti 7 031 interakcí. V modelu pracujeme se šesti prediktory na škále 1 až 10, kterými jsou atraktivita, upřímnost, inteligence, zábavnost, ambice a společné zájmy. Před analýzou jsem ověřila absenci multikolinearity (VIF 1,68 až 2,35) a stabilitu modelu.

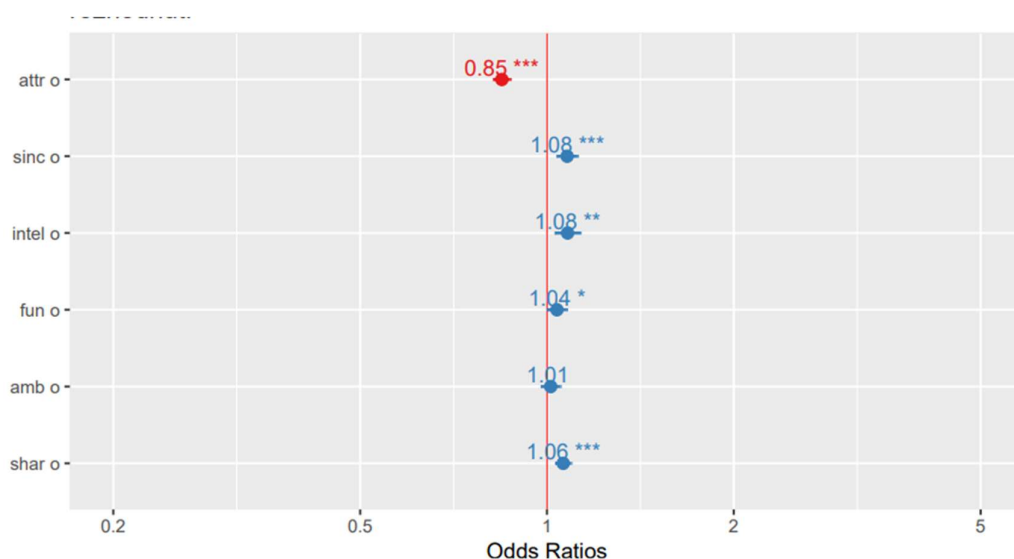
Výsledky analýzy

Celkový model logistické regrese se ukázal jako vysoce statisticky významný ($p < 0,001$). Hodnota McFaddenova R^2 byla 0,02, což značí základní shodu modelu s daty, přičemž AIC modelu dosáhlo hodnoty 9 456,4. Analýza průměrných hodnot ukázala, že účastníci subjektivně nejvýše hodnotili inteligenci ($M = 7,36$, $SD = 1,56$) a upřímnost ($M = 7,16$, $SD = 1,74$), zatímco nejnižší průměry vykazovaly společné zájmy ($M = 5,46$, $SD = 2,15$). Klíčové výsledky modelu jsou v následující tabulce.

Výsledky logistické regrese pro predikci zájmu o druhé rande

Prediktor	Odhad (beta)	parametru	St. Chyba	Waldova statistika (z)	p hodnota
Počátek	-0,995		0,129	-7,729	< 0,001
Atraktivita	-0,168		0,016	-10,3	< 0,001
Upřímnost	0,075		0,02	3,784	< 0,001
Intelligence	0,076		0,024	3,146	0,002
Spol. zájmy	0,06		0,015	4	< 0,001
Zábavnost	0,037		0,019	1,974	0,048
Ambice	0,014		0,018	0,753	0,452

Hypotéza předpokládající dominanci fyzické atraktivity byla potvrzena, protože atraktivita vykazuje nejsilnější statistickou váhu v modelu ($p < 0,001$). Záporný koeficient je dán specifickým kódováním dat, kdy nižší hodnota v určitých vlnách značila vyšší preferenci. Hypotéza o paradoxu intelligence byla také potvrzena, protože její reálný dopad ($OR = 1,079$) je podstatně slabší, než vliv vizuální přitažlivosti a sociální dynamiky. Hypotéza o ambicích byla potvrzena také, ambicióznost partnera ($p = 0,452$) se v krátké interakci ukázala jako statisticky zcela nevýznamný faktor.

Graf 2: Korelační matice vnímaných vlastností

	attr_o	sinc_o	intel_o	fun_o	amb_o	shar_o
attr_o	1.00	0.41	0.39	0.59	0.36	0.49
sinc_o	0.41	1.00	0.67	0.51	0.46	0.40
intel_o	0.39	0.67	1.00	0.50	0.63	0.40
fun_o	0.59	0.51	0.50	1.00	0.49	0.62
amb_o	0.36	0.46	0.63	0.49	1.00	0.43
shar_o	0.49	0.40	0.40	0.62	0.43	1.00

Závěr

Výsledky analýzy potvrzují existenci paradoxu preferencí a naplňují předpoklady Ideal Standards Model. Lidé jsou v situacích s vysokou informační zátěží a omezeným časem mnohem méně racionální, než deklarují v úvodních dotaznících. Zatímco inteligenci uvádějí jako prioritu, reálné rozhodování v modelu logistické regrese je taženo primárně vizuálními a afektivními faktory, jako je zábavnost a upřímnost. Tento nálezn odpovídá teorii o využívání rychlých psychologických zkratk při prvním setkání. Zajímavým nálezem je nulový vliv ambicí na výsledné rozhodnutí, což naznačuje, že rysy vysoce pozitivní pro pracovní trh nejsou v mikro-kontextu romantického setkání vnímány jako klíčové. Z metodologického hlediska logistická regrese prokázala schopnost odfiltrovat vzájemné korelace mezi vlastnostmi a ukázat čistý vliv každého faktoru.

Seznam použité literatury

Buss, D. M. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and Brain Sciences*, 12(1), 1-14.

Fisman, R., Iyengar, S. S., Kamenica, E., & Simonson, I. (2006). Gender differences in mate selection: Evidence from a speed dating experiment. *The Quarterly Journal of Economics*, 121(2), 673-697.

Fletcher, G. J., Simpson, J. A., Thomas, G., & Giles, L. (1999). Ideals in intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(1), 72-89.

Zhao, A. A., Zietsch, B. P., Sidari, M. J., & Lee, A. J. (2024). Speed-dating and simulation data explain the discrepancy between stated and revealed mate preferences. *European Journal of Personality*. <https://doi.org/10.1177/08902070241286254>